

(/)

🏠 (/) > Diverse (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Dansk Bibliotekshistorie 1-2

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk>)

Dansk Bibliotekshistorie 1-2

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 427

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2&title=))

Nan Dahlkild og Steen Bille Larsen (red.)

Dansk Bibliotekshistorie 1-2

Aarhus Universitetsforlag. 790 sider. 499,95 kr.

Et videnskabeligt pragtværk i 2 bind om 1000 års dansk bibliotekshistorie fra middelalderen til nutiden, også med appel til almindelige bogelskere og dedikerede biblioteksbrugere.

Det er et tværfagligt, videnskabeligt værk med flere bidragydere, henvendt til forskere og studerende, men alle læseheste kan være med. Det er den første samlede danske bibliotekshistorie fra middelalderens klosterbiblioteker til nutidens digitale biblioteker. Et vigtigt stykke dansk kulturhistorie, der bygger på et utal af kilder, og som udforsker bibliotekerne som institution og mødested og deres store betydning for oplysning, dannelse og kulturel udvikling. De mange illustrationer er i særklasse og i høj grad medvirkende til at belyse og uddybe teksten. Det er en stor mundfuld at læse værket i ét stræk, men man kan sagtens nøjes med at læse udvalgte kapitler.

Skæringsåret er 1920, hvor vi fik den første danske bibliotekslov. Bd. 1 dækker tiden før 1920, en tid hvor bibliotekerne var mere eller mindre elitære. Man får et levende indtryk af tiden frem til Reformationen i Danmark i 1536, hvor bibliotekerne var uløseligt knyttet til kirkerne og klostrene. Det videnskabelige islæt brydes af pudsige historier, som ærkebiskop Absalons testamentariske hjemkaldelse af to håndskrifter udlånt til Saxo, hvilket illustrerer, hvor kostbare bøger var. Lænkebibliotekerne var en måde at sikre bogskatten på. Det afholdt dog ikke langfingrede studerende i at løbe med nogle af bøgerne. Ikke meget er bevaret af middelalderens bogbestand, hvor krige og brande gjorde kål på det meste.

Efter Reformationen i 1536 ændredes samfundet totalt. Klostrene blev nedlagt, og adelen, kongerne og de lærde opbyggede store private bogsamlinger. Videnskabelige biblioteker kom til og blev udbygget. Som et kuriosum kan nævnes et stort mekanisk læsehjul, som blev noget af et tilløbsstykke på Universitetsbiblioteket. Her kunne den heldige læser have flere bøger liggende opslået, noget nutidens bogorme må misunde. Efterhånden blev bøgerne udbredt til flere med byernes læseforeninger og lejebiblioteker og de små sognebiblioteker på landet drevet af lokale ildsjæle, og grunden blev lagt til folkebibliotekerne for alle.

Biblioteksloven fra 1920, der åbnede mulighed for statsstøtte til de kommunale biblioteker, satte gang i en rivende udvikling med biblioteker for alle som et led i demokratiseringen af samfundet. Den ikoniske stempelblyant på bagsiden af bd. 2 vækker nostalgiske minder hos den ældre generation. Der er meget langt fra stempelblyantens folkebiblioteker med ro og fred og gode systematiserede bogsamlinger til vore dages digitaliserede biblioteker med mere uro, færre bøger og adgang til en masse elektroniske medier. Fortidens ildsjæle er erstattet af uddannede bibliotekarere, der i dag er suppleret med andre faggrupper.

Sideløbende med udviklingen af folkebibliotekerne beskrives de videnskabelige biblioteker og deres udvikling og opgaver, som også gik i retning af større udadvendthed. Samarbejdet mellem folke- og forskningsbibliotekerne har gjort information mere tilgængelig for alle, og via Bibliotek.dk kan der rekvireres materiale fra alle landets biblioteker.

Bogen afspejler, hvordan samfundsændringer har påvirket bibliotekerne både i indhold og i arkitektur. Nye biblioteker, ofte som markante arkitektoniske manifestationer, blev integreret i byens rum, nogle biblioteker indrettedes i gamle industribygninger, og mange biblioteker blev tænkt ind i en bredere kulturel sammenhæng. Folkebibliotekerne er ikke længere boghuse, men multimediehuse og borgerhuse med mange forskellige aktiviteter. Der er sket en stigende centralisering med nedlæggelse af flere biblioteker, bogbestanden er reduceret, udlånet er faldet, men besøgstallet er steget.

Ikke alle brød sig om udviklingen, men digitaliseringen har ændret fundamentalt på bibliotekernes opgaver og forestillinger om, hvad et bibliotek skulle være. Biblioteksloven fra 2000 sidestillede bøger og andre materialer og gjorde elektroniske medier obligatoriske. Bogen starter en væsentlig diskussion om bibliotekernes rolle i en digital verden som garant for valide oplysninger og en pålidelig vejviser i de digitale labyrinter.

Hvad enten man er en nostalgisk bogelsker eller med på den seneste digitale udvikling, bliver man meget klogere af at læse dette imponerende værk om dansk bibliotekshistorie og vækkes samtidig til eftertanke om bibliotekernes fremtidige udvikling.

[Historie-online.dk, den 7. december 2021]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/revolution-masser-af-modstand>)

Nordjyske fortællinger

Nordjyllands Kystmuseum er gået sammen med Læsø Museum samt KaRe Podcast i det ambitiøse podcastprojekt "Genfortalt-Nordjylland".